

Ritva Toivola: Avelinnut (Tammi 2007)

Topi viettää kesälomaa enonsa luona Suomenlahden saarella. Siellä hän näkee toistuvasti pikimustia lintuja, jotka kuitenkin aina häviävät jälkiä jättämättä. Topi huomaa, ettei lintuja voi valokuvata, ja hän ryhtyy selvittämään niiden arvoitusta. Ritvan Toivolan jännittävä nuortenromaani ottaa vaikuttavasti kantaa myös merien suojeluun. Avelinnut on kaikkea muuta kuin tavanomainen kauhutarina!

Kenelle? Etenkin yläkouluikäisille, ja mikseipä myös jännitysgenreen viehättyneille vitos–kutosille sekä toisen asteen opiskelijoille.

UNI

Yöllä näin unta korpista.

Oli koulun ruokatunti ja istuin ruokalassa syömässä makaronilaatikkaa, kun sisään ikkunasta lehahti suuri musta lintu. Se syöksyi siivet viuhuen ja kammottavasti rääkyen pöytien ohi. Kaikki oppilaat alkoivat kiljua ja minäkin ryömin muiden kanssa pakoon pöytien alle. Yhdessä pöydässä istuivat jumppamaikka ja rehtori. Korppi istahti reksin pään päälle ja alkoi kirkua: ”Kaikki luokkiin, tunti alkaa!” Ruokalassa syntyi melkoinen sekasorto, läksimme rynnimään kohti luokkia. Rehtori huitoi käsiään ja jumppamaikka huusi apua. Mutta korppi lensi annostelutiskille ja alkoi popsia hyvällä ruokahalulla lihamakaronilaatikkaa. Sitten minä huomasinkin olevani äidin ja Petterin mukana Wienissä. (s. 30)

- Kirjoita uni, jossa
  - a) on ainakin yksi sinulle tuttu paikka,
  - b) jokin eloton onkin elävä tai jokin eläin käyttäytyy jollain tapaa inhimillisesti,
  - c) hypätään ainakin kerran unenomaisen yhtäkkiä paikasta toiseen.

AAVEMAINEN ELÄINLAJI

- Lukija ei lopulta saa ihan tarkkaan tietää, mitä avelinnut ovat ja ovatko ne edes todellisia. Jollain tapaa ne tuntuvat kuitenkin liittyvän merien saastumiseen öljyn takia. Keksi oma aavemainen eläinlaji. Milloin ja missä eläimesi näyttäytyvät? Näkyvätkö ne paljaalla silmällä? Mitä ja millaisia ne ovat? Minkälaiseen ilmiöön ne liittyvät?

SAARI

Nyt olin yksin saarella, se oli minun! Tuntui mahtavalta. Saatoin tehdä mitä vain. (S. 44.)

- Millainen sinun saaresi olisi? Mitä tekisit siellä?

SUMUPAINAJAINEN

Kuuden jakson painajaisproosa mennessä aikamuodossa

Ritva Toivolan Aavelinnut-kirjan pohjalta

Painajaisproosassa sitaatit kirjoitetaan omaan tekstiin sellaisenaan. Muissa kohdissa keksitään itse ohjeiden mukaisesti. Tämä peli vie mennessään kenet tahansa!

ALOITUS

1. "Kuu näkyi hiukan kirkkaampana. Oliko sumu hälvenemässä?"
2. Kirjoita lyhyt kuvaus venettä ympäröivästä sumusta. (1–3 virkettä)
3. "Suoraan yläpuolellani muotoutui usvasta jokin hahmo. Mikä se oli?"
4. Kirjoita kuvaus sumuhahmosta. Kuvaus loppuu seuraavasti: ..."ja hävisi sumun keskelle". (1–3 virkettä)

ÄÄNIÄ SUMUSSA

1. "Jostain kuului täsmällinen hakkaava ääni".
2. Millainen tuo ääni on? Kirjoita se! (esim. "Tap, tap, tap.")
3. Miten minä-kertoja suhtautuu ääneen? Kirjoita minä-kertojan lyhyt kuvaus omasta reaktiostaan.
4. Kirjoita keksimäsi ääni uudelleen ("Tap, tap, tap").
5. "Taas se kuului!"
6. Kirjoita minä-kertojan kuvaus omasta reaktiostaan toistuvaan ääneen. (1 virke)

SUMUOLENTO

1. "Veneen laidalla oli jotakin."
2. Kirjoita lyhyt kuvaus veneen laidalla olevasta olenosta.
3. "En ollut uskoa mitä näin."
4. Kirjoita jälleen keksimäsi ääni.
5. Mitä olento tekee? Kirjoita kuvaus siitä, mistä ääni syntyy.
6. Kirjoita minä-kertojan kuvaus itsestään/tilanteesta.
7. Toista keksimäsi ääni.

PAKOON, SE HYÖKKÄÄ!

1. "Vene keikahti."
2. Miltä minä-kertojasta tuntuu? Mitä hän tekee? Kirjoita minä-kertojan kuvaus itsestään/tilanteesta.
3. "Lähdin soutamaan pakoon."
4. Kirjoita kuvaus siitä, mitä olento tekee. Päätä kuvaus seuraavasti: "Koko ajan se oli saavuttamaisillaan minut."
5. "Äkkiä vene tärähti. Kokka oli kolahtanut rantaan."
6. Kirjoita kuvaus siitä, mitä minä-kertoja tekee päästyään rantaan. Päätä kuvaus seuraavasti: "Olin jo kaukana rannasta, kun kuulin..."

TURVASSA?

1. Minne minä-kertoja pakenee? Kirjoita lyhyt kuvaus tilanteesta.
2. "Kun pääsin lähemmäs näin, että paikka olikin tuttu".
3. Valitse jokin sinulle aidosti tuttu paikka. Kuvaile tuota paikkaa.
4. "Olin pelastunut. Ehkä. Yritin kuunnella."
5. Mitä minä-kertoja kuulee? Kirjoita lyhyt kuvaus.

LOPETUS

1. "Ympärilläni kierteli kostea sumu ja tunsin oloni nihkeäksi."
2. Kirjoita 2–4 kysymystä, jotka minä-kertoja kysyy itseltään.
3. "Katselin vauhkona ympärilleni ja tajusin..."
4. Mitä minä-kertoja näkee ja tajuaa? Kirjoita lyhyt kuvaus tilanteesta.
5. "Mutta vasta vähän ajan kuluttua käsitin heränneeni painajaisesta. ... oli ollut uneni luomus."